

Actua 2026

Het eigenzinnig weekoverzicht van sociaal overleg, sociale conflicten en collectieve arbeidsverhoudingen verzameld, geschreven en soms gecommentarieerd door Manou Doutrepont en Paul Soete.

Nr. 2026/06 van 09/02/2026 tot 14/02/2026

Het kleurrijke palet van sectorale overeenkomsten over maaltijdcheques. Staken omwille van ongewenst bezoek. Olympische Spelen als reden voor verbod op staken. Sociale onrust in de Amerikaanse ziekenhuizen.

België

Interprofessioneel overleg

De vakbonden voerden deze week opnieuw actie in de provincies tegen de sociale afbraak door de regering. (alle media)

Sectoraal overleg

De onderhandelingen in het paritair comité voor de **keramische industrie** (PC 113 – 865 arbeiders) zijn afgesprongen. Vakbonden hebben een stakingaanzegging ingediend. ([RTBF](#))

De sociale partners van de **non-ferrosector** (PC 105 en 224) hebben een [protocolakkoord 2025-2026](#) ondertekend. Op 1 juli stijgt de werkgeversbijdrage in de maaltijdcheques met 2 euro.

Wie interesse heeft in een **overzicht** van het resultaat van de sectorale onderhandelingen 2025-2026 kan klikken op <https://acrobat.adobe.com/id/urn:aaid:sc:EU:49124e32-b3f8-4bca-8f9d-0e1c5825ee96>.

Commentaar

De tussenstand, voor zover ons gekend, toont aan dat er een veertigtal akkoorden gesloten zijn. Het is dus nog afwachten op het resultaat van de onderhandelingen in vele paritaire comités, waaronder die van de distributiebranches (PC 202, 311, 312).

Het valt op dat er grote verschillen bestaan over de modaliteiten die betrekking hebben tot de maaltijdcheques. Een overzicht.

- *In een paar grote sectoren zijn de onderhandelingen afgesprongen zonder akkoord zonder meer. Voorbeelden PC 111 en PC 209 (metaal) en PC 302 (Horeca).*
- *Sociale partners sloten in een beperkt aantal gevallen akkoorden zonder clause over maaltijdcheques. Voorbeeld PC 200.*
- *De verhoging van het bedrag van de maaltijdcheques wordt volgens gebruik in de paritaire comités beperkt tot arbeiders en "gebaremiseerde" bedienden. Voorbeeld PC 116 en 207 (chemie) en PC 120 en 214 (textielnijverheid)*
- *In de meeste branches geldt de maximale verhoging van 2 euro. Sommige akkoorden voorzien in 1 euro of 1,5 euro. Voorbeeld PC 119 (voedingshandel). Eén sector overschrijdt dit maximum. Voorbeeld PC 132 (technische land- en tuinbouw).*
- *Soms wordt een deel van de maximale verhoging van 2 euro toegekend op niveau van de sector en is het ander deel verwezen naar ondernemingsoverleg. Voorbeeld PC 118 en 220 (voedingsnijverheid).*
- *De paritaire comités met een akkoord om ecocheques te ruilen voor maaltijdcheques zijn zeldzaam. Voorbeeld PC 124 (bouwnijverheid).*
- *Het komt voor dat de verhoging gespreid wordt over de tijd. Voorbeeld PC 124 (bouwnijverheid).*
- *Voor de ene sector geldt een verhoging van zowel het sectoraal minimumbedrag als voor het hoger bedrag toegekend op ondernemingsniveau. Voorbeeld PC 110 (textielverzorging). Voor de andere is het akkoord beperkt tot het sectoraal minimum. Voorbeeld PC 114 (steenbakkerijen).*

Ondernemingsoverleg

Omdat de loononderhandelingen bij **Arcelor-Mittal** afgesprongen waren legden een honderdtal personeelsleden zonder respect voor de aanzeggingsprocedure het werk neer. ([VRT](#))

Werknemers van **FN-Herstal** gingen zonder verwittiging twee dagen in staking n.a.v. het bedrijfsbezoek van een officier van het Israëlisch leger. ([DeMorgen](#)).

Commentaar

Valt deze staking onder het stakingsrecht? Dat recht is beperkt tot het neerleggen van het werk voor de verdediging van de sociaaleconomische belangen van de werknemers. Zelfs als men die voorwaarde ruim interpreteert blijft de reden van de staking vraagtekens opwekken.

Europa

Nederland

Tijdens de netwerkbijeenkomst **Sectoraanpak Sociale Veiligheid** zijn werkgevers- en werknemersorganisaties uit tien sectoren gezamenlijk aan de slag gegaan met concrete vervolgstappen om sociale veiligheid te versterken en seksueel grensoverschrijdend gedrag op de werkvloer te voorkomen. ([AWVN](#))

Commentaar

Sociale veiligheid omvat de cultuur van respect, vertrouwen en openheid.

Dit multisectoraal initiatief is vergelijkbaar met de werkzaamheden van de Nationale Arbeidsraad met een andere invalshoek. Voorbeelden: afwezigheid van pesten op het werk (advies 1808) en preventie van burnout (aanbeveling 30).

Duitsland

Er is een akkoord om lonen van de werknemers van de **Duitse deelstaten** met 5,8 procent te verhogen. De sociale vrede is hersteld. ([ZDFHeute](#)) (zie ook Actua 2026/02).

Tesla dagvaardde een vakbondslid omdat die in het geheim een vergadering van een overlegorgaan had opgenomen. ([Reuters](#))

Spanje

In Spanje was het plan van de vakbonden bij de **spoorwegen** om drie dagen te staken. Na het sluiten van een 'historisch' akkoord over veiligheidsmaatregelen op het spoor hebben twee vakbonden de acties na één dag beëindigd terwijl twee andere vakbonde verder staakten. ([RTBF](#))

Luchtvaart

Op donderdag 11 februari staakten piloten en cabinepersoneel van **Lufthansa**. Eigenlijk gaat het om twee gelijktijdige disputen. De piloten

komen op voor betere pensioenrechten met als achtergrond een plan om 4.000 jobs te schrappen tegen 2030. De stewards en stewardessen eisen een sociaal plan bij de herstructurering van de regionale dochtermaatschappij CityLine. ([Airways](#))

De **Italiaanse regering** verbiedt het luchtvaartpersoneel te staken op 16 februari en 7 maart. De vakbonden hadden de oproep opzij gezet om werkonderbrekingen uit te stellen tot na de Winterspelen. ([Luchtvaartnieuws](#))

Elders in de wereld

Verenigde Staten

Een staking van 15.000 verpleegkundigen in **privéziekenhuizen** van New York voor minder werkdruk, veilige arbeidsomstandigheden en betere lonen begon op 12 januari. De ziekenhuizen zetten tijdelijke verpleegkundigen in. De staat New York trof noodmaatregelen. Na een maand bereikten de stakers een akkoord van 12 procent over 3 jaar in twee ziekenhuizen (10.500 werknemers). Het conflict in New York is zeker niet het enig geval van onrust in de ziekenhuizen. Elders in de US zijn er ook nog stakingen van verpleegkundigen, zoals bij het zorgsysteem Kaiser Permanente in Californië en Hawaï (31.000 werknemers) en ziekenhuizen in Florida en Oregon. ([ChatGPT](#))

Nr. 2026/05 van 31/01/2026 tot 8/02/2026

Stresstest voor de loonnormwet. Vakbonden onderhouden het vuur onder het protest tegen het sociaal beleid van de regering. Een akkoord 2025-2026 in het paritair comité voor de logistiek. Onderhandelingen afgesprongen in de Horeca. Een nieuwe werkgeversfederatie voor de dienstencheques. Raad van State leest de vakbonden van het spoor de les.

België

Loonnorm

Vaststelling. Meerdere sociale akkoorden 2025-2026 voorzien in nieuwe voordelen buiten verhoging van de brutolonen die de loonkosten doen stijgen. Dit is het geval van sectorale akkoorden en begint de kop op te steken in ondernemingsakkoorden.

Commentaar

Deze tendens heeft twee gevolgen.

Hij zet de FOD WASO voor de strategische keuze om de naleving van de loonnormwet te controleren. De controle bij de algemeenverbindendverklaring van sectorale akkoorden is puur formalistisch. De inspectie voelt zich niet geroepen om tussen te komen in lokale akkoorden. Dit is geen onschuldig verzuim meer. Moet de rechterlijke macht tussenkomen zoals de arbeidsrechtbank van Hasselt die, bij ons weten als enige, tussen gekomen is om o.b.v. de loonnormwet een sectorale clause nietig te verklaren.

Het gebrek aan directe handhaving van de loonnorm op sectoraal en lokaal niveau wordt gecompenseerd op interprofessioneel niveau, zij het met vertraging. De Centrale Raad van Bedrijfsleven zal begin 2027 de loonkosten, o.m. de som van alle loonakkoorden, vergelijken op interprofessioneel niveau. Alle specifieke overschrijdingen in 2025-2026 zullen de algemene loonnorm voor 2027-2028 verkleinen.

Interprofessioneel overleg

De interprofessionele vakbonden plannen provinciale acties in de loop van februari en een **nieuwe nationale betoging op 12 maart** tegen de regeringsmaatregelen.

In de Nationale Arbeidsraad werd [cao 184](#) gesloten die de omrekening regelt van het **indexcijfer** met basis 2013 =100 naar het nieuwe indexcijfer met basis 2025 =100. Die omrekening gebeurt door de gezondheidsindexcijfers basis 2013 vermendigvuldigen met 0,7376.

De Nationale Arbeidsraad actualiseerde de **cao-bedragen** die voorkomen in de diverse interprofessionele cao's (bv. het gewaarborgd gemiddeld minimum maandinkomen). Tevens werden de forfaitaire bedragen aangepast voor de tussenkomst van de werkgever in de kosten van het woon-werkverkeer met openbaar vervoer, rekening houdend met de nieuwe tarievenstructuur ([NAR](#)).

Sectoraal overleg

Sectoraal akkoord in de **logistiek** (paritair comite 226) met een verhoging van de maaltijdcheques van 2 maal 1 euro , aanpassingen in de tussenkomsten voor mobiliteit, regeling tijdskrediet en landingsbanen, uitbreiding van de mogelijkheid de eindejaarspremie in andere voordelen om te zetten, en andere specifieke regelingen ([Acerta](#)).

In het paritair comite 302 voor de **horeca** werd geen sectoraal akkoord bereikt ([Horval](#))

De werkgevers van de **dienstencheques**, richtten een nieuwe federatie op. Tot nu toe werd de sector vertegenwoordigd door de Federgon. ([Federgon](#))

Commentaar

Het systeem van de dienstencheques werd oorspronkelijk vooral gezien als schakel in de arbeidsmarkt en bestrijding van zwartwerk en niet als een branche van de schoonmaak. De werkgevers vonden onderdak bij Federgon, de federatie van de private arbeidsmarkt-bemiddelaars en HR-dienstverleners (B2B). De sector van de dienstencheques werd een subcomité van de uitzendarbeid (PC 322.01). Vandaag is die logica zoek. De branche van de dienstencheques is er een van diensten aan particulieren (B2C), met eigen kenmerken (o.a. regionale subsidiëring) en noden. Bovendien is de sector groot: 1.200 bedrijven stellen samen 150.000 werknemers tewerk. De verzelfstandiging van de werkgeversorganisatie is logisch. De upgrade van het paritair subcomité tot een paritair comité zou de erkenning van een mature sector zijn.

Openbare diensten

Een nieuwe episode in het conflict bij de **Spoorwegen**. HR rail weigerde de aanzegging voor drie dagen op 5, 10 en 12 februari te erkennen omdat de bonden de procedure niet hadden gevolgd. De bonden dienden beroep in tegen deze beslissing bij de Raad van State. Die verwierp dit beroep omdat de dringendheid niet is bewezen en het risico van sanctie niet voldoende wordt uitgelegd (dagelijkse pers 4.2).

Commentaar

Dit juridisch conflict is interessant maar niet relevant voor de Belgische privésector. De weigering van een werkgever om een staking van spoorweglieden niet te erkennen is een buitenbeentje in het Belgisch stakingsrecht. Ze vindt haar oorsprong in rechtsbronnen die niet van toepassing zijn op de privésectoren.

Wel opmerkelijk is dat de Raad van State de vakbonden de les spelt. De spoedprocedure om de beslissing van de directie nietig te verklaren is onontvankelijk omdat de eisers, de vakbonden, de hoogdringendheid onvoldoende staven. Dat is hetzelfde argument dat rechtbanken inroepen om de procedure in kortgeding van werkgevers tegen blokkerende stakingsposten te verwerpen.

Ondanks een akkoord tussen de directie en vakbonden van de **TEC** om verder te onderhandelen ([RTBF](#)), duurt de stakingsbeweging voort. Enkel de provincie Luxemburg wordt bijna niet getroffen. De stakers portesteren tegen de besparingsmaatregelen die de Waalse regering wil opleggen ([RTBF](#)).

Commentaar

Gaat het overleg bij de TEC dezelfde weg op als bij de spoorwegen? Ontstaat ook hier een kloof tussen de syndicale leiders en de achterban?

De actiedag van ACOD bij **De Lijn** op 5 februari in Oost- en West-Vlaanderen tegen het beleid van de regering wordt gevolgd op 10 februari in de provincie Antwerpen. ([Redactie24](#))

Ondernemingsoverleg

Na 3 dagen staking is een sociaal akkoord bereikt bij **CNH Zedelgem** (landbouwmachines). De maaltijdcheques worden verhoogd en werknemers krijgen een extra vakantiedag. ([Focus](#) en [HLN](#))

Commentaar

Dit ondernemingsakkoord kwam tot stand nadat de sectorale onderhandelingen in de metaal (PC 111 en 209) waren afgesprongen. Als dit akkoord de voorloper is van vele lokale akkoorden zal de loonongelijkheid groter worden tussen grotere en kleinere ondernemingen.

Europa

Duitsland

Pendelaars stonden in de kou op 2 februari bij de warning strike die **bus-en tramvervoer** (een 150 tal bedrijven in 15 van de 16 deelstaten) lam legden in de meeste steden, na de breuk in de onderhandelingen vorige week . Een nieuwe onderhandelingsronde voor de publieke sector is gepland voor 11 en 12 februari ([Ver.di](#)).

Spanje

Dodelijke treinongevallen, aanhoudende storingen en grote vertragingen hebben de vakbonden bij de spoorwegen aangezet om gedurende drie dagen te staken. ([The Militant](#))

Finland

Nog geen sociaal akkoord in de **private zorgsector**, waar de bonden eisen dat de lonen worden gelijk getrokken met deze van de publieke sector. Ook de hoge werkdruk wordt aangeklaagd. Nadat de tussenkomst van de rijksbemiddelaar niet heeft geholpen is er duidelijk stakingsrisico ([Helsinki Times](#))

UK

Nieuws van de al 14 maanden durende staking van de vuilnisophalers in **Birmingham**. De City Council heeft zich nu tot het hooggerechtshof gericht om een verbod op protestacties te bekomen waardoor de vuilnisdepots zouden geblokkeerd worden ([Labour Outlook](#)). Burgers zijn het beu en spannen een proces aan tegen de gemeenteraad ([MSN](#)).

In **Manchester** hebben de organisatoren van het Pride event een akkoord gesloten met de vakbond over de betaling en de werkomstandigheden van de artiesten op het event einde augustus ([Third Sector](#))

Elders in de wereld

Verenigde Staten

Op 6 februari van dit jaar is er een akkoord gesloten bij **Marathon Petroleum** dat wellicht als model zal dienen voor de ongeveer 30.000 werknemers in de olie en chemische industrie. Het loopt over 4 jaar

met een loonstijging van 15 % en een eenmalige bonus van \$2500
([Reuters](#))

Nr. 2026/04 van 23/01/2026 tot 30/01/2026

Het conflict bij de spoorwegen domineert de sociale actualiteit in België. De sectorale onderhandelingen in de paritaire comités voor de metaal zijn afgesprongen.

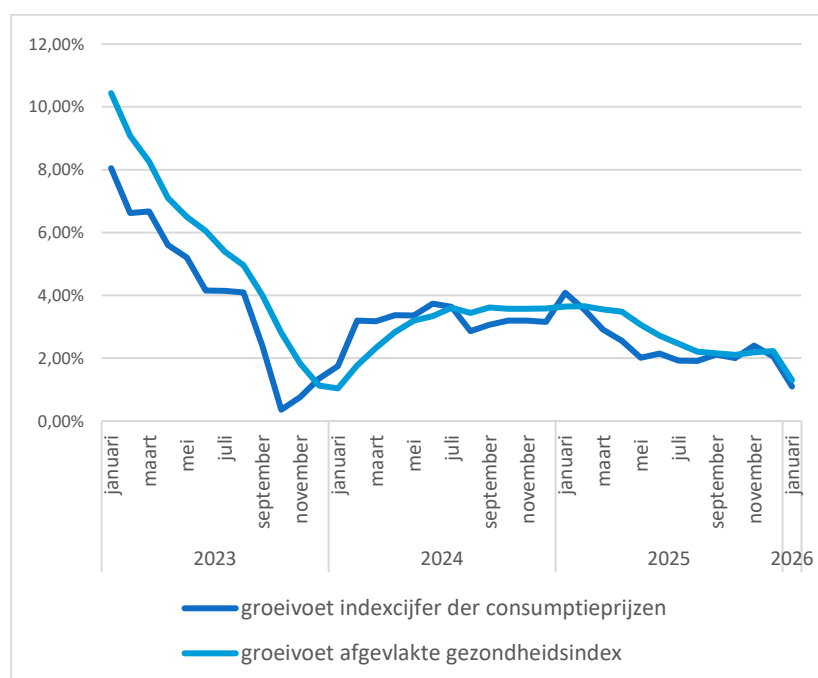
België

Een persoverzicht van collectieve akkoorden en open sociale conflicten.

Inflatie

EVOLUTIE	Dec '25		Jan '26
Inflatie	2,06%	↘	1,10%
Gezondheidsindex	2,21%	↘	1,37%
Afgevlakte gezondheidsindex	2,23%	↘	1,30%

(Statbel)

Sectoraal overleg

De spelers van het paritair comité 111 en 209 (arbeiders en bedienden van de **metaalsector**) zijn uit elkaar gegaan zonder akkoord. De breuk is ongezien. Het overleg verplaatst zich nu naar de bedrijven, binnen het kader van de loonnorm. Open conflicten zijn voorspelbaar gedekt door de stakingsaanzegging die de vakbonden enkele weken geleden betekenden. ([Agoria](#))

Er is een voorakkoord gesloten in het paritair comité voor de **staalsector** (PC 104). (nader informatie ontbreekt)

Ook in het paritair subcomité voor de **luchtvaart** (PSC 315.01) is een [protocolakkoord](#) ondertekend. Daarin staat de verhoging van de nominale waarde van de maaltijdcheques van 6 euro naar 7,5 euro.

Openbare diensten

De staking van 5 dagen bij de **spoorwegen** is een relatief succes. Een vijfde van het personeel staakt en maakt het leven van 900.000 dagelijkse reizigers lastig. De vierde dag van de staking dienden de bonden een nieuwe stakingsaanzegging aan, nu voor drie dagen op 5, 10 en 12 februari. HR Rail weigert deze aanzegging te erkennen omdat de bonden de procedure niet hebben gevolgd. CEO Sophie Dutordoir laat weten dat voor haar de bonden een lijn hebben overschreden en dat de acties niet meer redelijk zijn. Tezelfdertijd biedt zij de vakbonden aan om te onderhandelen over de toekomst, lees privatisering, van de NMBS. De bonden gaan in beroep tegen deze beslissing bij de Raad van State en schorsen het overleg op. Tezelfdertijd roept Sophie Dutordoir de bonden op om een groot sociaal pact te onderhandelen dat de NMBS veilig moet stellen in de geliberaliseerde markt vanaf 2032. (alle media).

Commentaar

De prijs van het verzet tegen de privatisering met minder juridische macht van de vakbonden: 6.000 stakers maken dagenlang het leven zuur van 900.000 reizigers voor het behoud van voorrechten gefinancierd door 7,2 miljoen belastingplichtigen.

De mobilisatiekracht van de vakbonden is in beeld gebracht. Als nu een op de vijf spoorwerkers deelneemt aan de estafettestaking, hoeveel zullen dat er zijn in februari? De vakbonden kunnen geconfronteerd worden met toenemende stakingsmoeheid. Dat vier op de vijf werknemers het orderwoord van de vakbonden niet volgt is een open venster voor de directie om zonder vakbonden draagvlak voor verandering te creëren op de werkvloer.

De stakingsprocedure staat op het spel. Bij de spoorwegen geldt de regel dat stakers zonder goedkeuring van de aanzegging disciplinaire sancties riskeren. De Raad van State zal de procedure en de proportionaliteit toetsen aan de algemene principes van de stakingsvrijheid in het algemeen en van ambtenaren in het bijzonder¹.

Het conflict is zo geëscaleerd dat overleg niet meer mogelijk is. “De acties zijn niet meer proportioneel.” “Definitieve vertrouwensbreuk”. Dit zijn dure woorden die bedreigingen inhouden van juridische acties en de clash van machtsverhoudingen. De vakbonden sturen ook hun kat naar de overlegorganen. Alle middelen die de partijen kunnen inzetten voor een compromis zijn uitgeput. De regering heeft al beslist. De rechter zal nu tussenkomen. Een uitspraak zal zorgen voor winnaars en verliezers. Een risico voor elke partij. De uitslag zal de verhoudingen tussen partijen definitief wijzigen net zoals de machtsverhoudingen binnen elke organisatie. Tenzij de vakbonden ingaan op het bod van Sophie Dutordoir om het risico van een voor hen nadelige uitspraak van de Raad van State te vermijden.

ACOD Onderwijs kondigt staking aan in de **scholen in Oost-Vlaanderen** op 8 februari en **Antwerpen** op 10 februari. Leerkrachten willen op die manier protesteren tegen de pensioenhervorming en de ingreep op de automatische indexering van lonen en wedden. ([HLN](#))

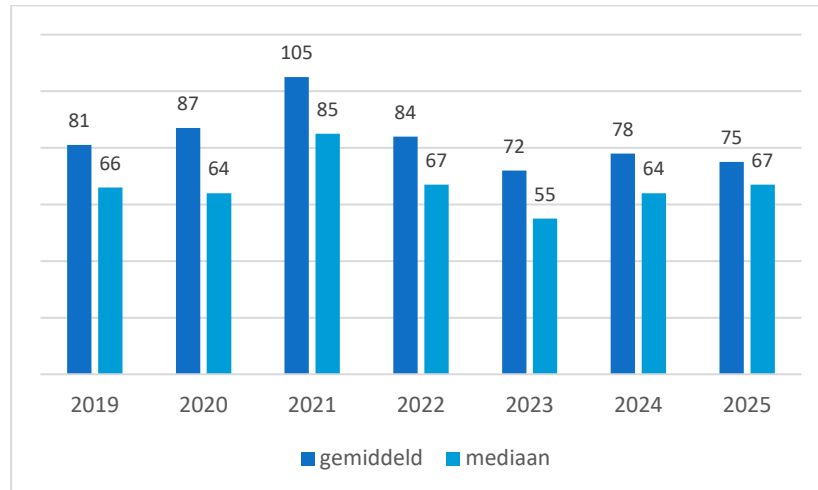
Het **streekvervoer (TEC) van Luik, Waals Brabant en Henegouwen** is sinds maandag 26 januari in staking. De actie wordt nog in de week van 2 februari verder gezet. De vakbonden verzetten zich tegen de besparingsmaatregelen van de Waalse regering. ([RTBF](#))

Commentaar

Alweer een open conflict tussen politieke democratie en sociale democratie, tussen een groep werknemers die een monopoliepositie innemen en hun belangen verdedigen en alle belastingbetalers.

¹ De Internationale Arbeidsorganisatie oordeelt dat de beperking van het stakingsrecht aanvaardbaar is voor ambtenaren die optreden als overheidsorgaan of tewerkgesteld zijn in een essentiële dienst in de strikte betekenis van het woord. ([Compilation des décisions du Comité de la liberté syndicale](#), o.m. nr. 779, 816 en 817)

Collectieve ontslagen

Figuur 1. gemiddelde en mediane duur van de informatie- en raadplegingsprocedure (FOD WASO)

Europa

Frankrijk

Het sociaal conflict bij museum **Louvre** blijft aanslopen. Maandag 26 januari moest het museum voor de vierde keer dicht wegens staking van het personeel. ([Le Monde](#))

De minister van transport, Philippe Tabarot, legt een wetsontwerp op tafel van de Assemblée om de uitoefening van het **stakingrecht** te beperken op feestdagen, vakantiedagen, examenperiodes en verkiezingen. ([Le Monde](#))

Nederland

Op niveau van de branches zijn cao's gesloten voor de **uitvaart** en de **technische groothandel**. ([AWVN](#))

Oostenrijk

In zeven religieuze **ziekenhuizen** in Opper-Oostenrijk brak een staking uit om kracht te zetten achter de onderhandelingen voor betere arbeidsvoorwaarden. ([Vol.At](#))

Elders in de wereld

Turkije

Maanden van onderhandelingen in de Turkse **metaalindustrie** mondten uit op een gemiddelde loonstijging van 31,15 procent in de eerste zes maanden en 47,81 procent in het eerste jaar van de overeenkomst 2025-2027. ([IndustriAll](#))

Australië

Microsoft en vakbond ACTU ondertekenen een akkoord om de inspraak en vaardigheden van werknemers in Australië centraal te stellen in de AI-transformatie. ([Microsoft](#))

Nr. 2026/03 van 16/01/2026 tot 22/01/2026

Een cao 2025-2026 voor arbeiders van de bouwnijverheid en voor de arbeiders en bedienden van de textielindustrie. Een akkoord 2026-2029 voor het personeel van de gevangenissen. Een voorakkoord 2026-2028 voor de werknemers van Ivago. Economische werkloosheid als deconnectie.

België

Een persoverzicht van collectieve akkoorden en open sociale conflicten.

Sectoraal overleg

Een sectorakkoord 2025-2026 voor de **textielnijverheid** (12.000 werknemers) bevat een bijdragevermindering aan het sociaal fonds, hogere maaltijdcheques (+ 2 euro), verbetering van de opleg bij tijdelijke werkloosheid, verhoogde fietsvergoeding en tussenkomst in de kinderopvang, een groeipad van het aanvullend pensioen van 1% naar 3% in 2035 (om de twee jaar wordt de premie verhoogd met 0,5 procent) en landingsbanen tot en met 31/12/2027. ([ACLVB](#))

Commentaar.

Het tienjarenplan om de premie voor het sectoraal aanvullend pensioen op vaste data op te trekken tot 3 procent dwingt respect af.

De onderhandelingen binnen het paritair comité voor de **orthopedische technologieën** (PC 340) (2.400 werknemers) zijn beëindigd met een vaststelling van niet-akkoord. (eigen info)

De onderhandelaars van de **bouwsector** zijn het eens geworden over een ontwerp van akkoord. Vanaf 1 april zullen alle werkgevers maaltijdcheques toekennen. Dit start met een werkgeversbijdrage van 1,50 euro en wordt in de loop van 2026 verhoogd tot 2 euro. Flexijobs zijn toegelaten en de sectorale kosten bij aanwerving van nieuwe arbeiders worden verlaagd. Daarnaast zijn nog afspraken rond opleiding, veiligheid, welzijn en studentenarbeid. ([Bouwunie](#))

Overheidsdiensten

Gevangeniswezen. Hogere lonen, snellere aanwerving van personeel, betere opleiding, garantie voor de veiligheid: dit zijn de ingrediënten van een sociaal akkoord 2026-2029 tussen de gevangenisbonden en vertegenwoordigers van het kabinet Ambtenaren Zaken en Financiën. ([Nieuwsblad](#) en [RTBF](#))

Commentaar. Een evenwichtig akkoord, zo luidt het. Intussen slaagde het kernkabinet er niet in om een akkoord te vinden die de overbevolking in de gevangenissen moet oplossen. Of het sociaal akkoord in deze omstandigheden de sociale vrede zal handhaven, is nog de vraag.

Het einde van het sociaal conflict bij **Ivago** is in zicht (zie Actua van vorige week). Vrijdagochtend 23 januari zullen de vakorganisaties, de voorzitter en de directie het ontwerp van akkoord 2026-2028 samen toelichten aan de medewerkers. ([VRT](#))

De 28° stakingsdag bij de **NMBS** in iets meer dan een jaar tegen de besparingen, de afschaffing van statutaire benoemingen en de hervorming van de pensioenen is er te veel aan. Ondanks het feit dat de syndicale woordvoerders tweemaal een voorakkoord onderschreven. De minister van Mobiliteit, Jean-Luc Crucke, stelt vast dat de achterban reeds tweemaal een voorakkoord heeft verworpen en trekt een rode streep. De regering zal niet wijken ondanks de staking van het gemeenschappelijk front van 26 tot 30 januari. Zij wil een “escalatiecomité” instellen die de voorzitters van NMBS, Infrabel en HR Rail toelaat beslissingen te nemen als onderhandelingen geblokkeerd geraken in het nationaal paritair comité. ([DS](#) en [RTL](#))

Commentaar

Het sociaal overleg binnen de spoorwegen staat voor een keerpunt.

De minister stelt de legitimiteit van de syndicale onderhandelaars in vraag. De syndicale leiders die reeds tweemaal niet gevolgd geweest zijn door hun achterban hebben geen andere keuze dan de vlucht vooruit en hun leden confronteren met hun keuze.

In dit stadium is een toegeving voor elke partij een gezichtsverlies. Compromissen moeten wijken voor een brutale machtsverhouding. Dit is een chicken run. De ene zal verliezen, de andere zal winnen maar met kleerscheuren

Dit conflict is ook een typisch voorbeeld hoe het overleg over loon- en arbeidsvoorwaarden (in de brede zin van het woord) omslaat in het in vraag stellen van het sociaal overlegmodel op zich. De onderhandelingen over inhoud geven aanleiding tot hervorming van de spelregels. Een spiraal van blijvende conflicten versterkt het conflictmodel op zich waardoor de ene of andere partij uiteindelijk nieuwe spelregels wil institutionaliseren. In 2017 was dat de aanleiding van de zachte

hervorming van het stakingsrecht bij de spoorwegen.² In 2023 was de eenzijdige beslissing van Delhaize om alle winkels te franchisen de reden waarom vakbonden hun akkoord eisen voor dergelijke operaties. Ook nu wordt het overlegmodel binnen de spoorwegen op zich in de weegschaal gelegd. Het zou ook kunnen zijn dat de theorie van het misbruik van het stakingsrecht (zoals in Nederland) aangezwengeld wordt.

Ook de werknemers van de **TEC** gaan in staking van 26 tot 30 januari tegen de besparingsmaatregelen van de Waalse regering. De vakbonden hebben een stakingsaanzegging van onbepaalde duur betekend. ([RTL](#))

Commentaar

Een stakingsaanzegging van onbepaalde duur is een aanfluiting van de impliciete regels inzake stakingsaanzegging en een vrijgeleide voor wilde stakingen die onbeperkt is in de tijd.

Scholen

Scholieren “staken” tegen de plannen van de Vlaams onderwijsminister Zuhal Demir (alle Vlaamse media)

Commentaar. Scholieren mogen het romantisch idee van staking opbergen. Ze kunnen het gezag van leraren en ouders tarten, en weigeren te doen wat van hen verwacht wordt, nl. in de klas zijn en leren. Maar dit is geen staking. Hun collectieve actie kan een hoge educatieve waarde hebben maar het is geen recht. Toch zullen er weinig ouders zijn die met een glimlach het zakgeld voor een dag zullen inhouden. Dit is georganiseerd en collectief spijbelen wat niemand onder druk zet behalve zichzelf, want de ongewettige afwezigheid zal de examenvragen niet gemakkelijker maken.

Ondernemingsoverleg

De aankondiging van de sluiting van de vestiging van **Steinzeug-Keramo** (productie van keramische buizen in Hasselt) deed de werknemers het werk neerleggen. Daarop besliste de directie de arbeiders op economische werkloosheid te plaatsen omdat het “emotioneel te zwaar is om in deze onzekere omstandigheden te blijven werken”. ([VRT](#))

Commentaar

Economische werkloosheid om emotionele redenen is deconnectie op kosten van de sociale zekerheid. .

² Wet betreffende de continuïteit van de dienstverlening inzake personenvervoer per spoor in geval van staking die spoorwegmedewerkers in essentiële functies verplicht uiterlijk 3 dagen vóór elke stakingsdag **te** melden of zij zullen deelnemen aan de staking.

Vakbondsafvaardiging en sollicitanten

Op 13 januari 2026 werd een vakbondsleider genomineerd als eerste [UGent@Work Arbeidsmarktopper](#). Zijn verdienste, aldus de promotoren van dit initiatief, is dat hij vakbondsafgevaardigden op ondernemingsniveau aanzet om (aangesloten) werklozen te matchen met vacatures. In de bedrijven waar de vakbond aanwezig is, licht de afgevaardigde de HR-manager in over de sterktes van de kandidaat.³

Commentaar. Arbeidsmarkteconomen kunnen dat een innovatief initiatief vinden maar experts in arbeidsverhoudingen zijn verwonderd omdat de idee niet meer is dan een zoveelste stap in de dienstverlening, of is het cliëntelisme, die de Belgische vakbonden kenmerkt. Dat zij zich positioneren als loopbaancoaches ligt in de lijn van de diversificatie van de vakbondswerking. Maar de stap om te bemiddelen bij een werkgever is een brug te ver. Dit behoort niet tot de erkende, overeengekomen taak van vakbondsafgevaardigden op ondernemingsniveau. Dit kan leiden tot concurrentie onder de vakbonden en overslaan in een closed shop⁴.

Europa

Een overzicht, per land, van akkoorden en open conflicten met impact.

Nederland

Driekwartdwingend recht. Hoezo? De term wijst op wetten die de mogelijkheid bieden om via cao af te wijken van een algemene regel. In België is het fenomeen gekend onder de term *conventionele flexibiliteit*. Denk aan atypische uurregelingen (afwijking van verbod op nachtarbeid bv.), verlaging van de leeftijdsvoorwaarde voor landingsbanen (cao nummer 182 bv.) en de niet-recurrente bonus (cao 90) (afwijking op loon dat onderworpen is aan sociale zekerheidsbijdragen bv.). ([AWVN](#)) Juist, de Nederlandse woordenschat is niet te onderschatten.

Italië

Het land bereidt zich voor op een 24-urenstaking bij het **openbaar vervoer** gedurende het weekeinde van 25-26 januari. Dit wordt de vierde staking dit jaar voor betere loonvoorwaarden. ([Il Sole](#))

Frankrijk

Enkele cijfers over het **sociaal overleg in 2024**. Minder dan 10 procent van de Franse ondernemingen met meer dan 10 werknemers sluiten akkoorden. Als dat het geval is sluit een onderneming gemiddeld 2,2

³ <https://www.ugentatwork.be/nl/andere-werkzaamheden/ugentwork-arbeidsmarktopper>

⁴ De 'closed shop' betekent dat alle werknemers van een bedrijf lid moet zijn van een vakbond.

akkoorden per jaar. 20 procent van de onderhandelingen strandt op een niet-akkoord. ([Blog négociation collective](#))

Het **Louvremuseum** sloot weer omwille van staking van het personeel. Voor de derde keer in één maand. ([RTBF](#))

UK

TikTok-moderators hebben het sociale mediabedrijf beschuldigd van “union busting” nadat het honderden werknemers in het VK had ontslagen, net voordat ze konden stemmen over het vormen van een vakbond. ([The Guardian](#))

Oostenrijk

2.000 verpleegkundigen, administratief personeel en onderhoudspersoneel van de **private (religieuze) ziekenhuizen** in Noord-Oostenrijk gingen op 22 januari 24uren in staking voor inflatiecompensatie en arbeidsduurvermindering. ([VOL.AT](#))

Commentaar

Het valt op dat sinds meer dan een jaar in meerdere landen (VS, UK, Duitsland, ...) het personeel van de gezondheidszorgen harde acties ondernemen om druk te zetten op de loononderhandelingen.

Reacties

Wenst u te reageren? U kan uw suggesties en kritiek opsturen naar m.doutrepoint@social-dialogue.net of contact@paulsoete.be

Nr. 2026/02: van 09/01/2025 tot 15/01/2026

De ondernemingsraden mogen zich voorbereiden op een onderhandeling over de voor het onderhouden van contact met arbeidsongeschikte werknemers. In Nederland gebeurt de coördinatie van het loonoverleg door de vakbonden. Het interprofessioneel overleg in Frankrijk loopt moeizaam. Hoe kijkt de administratie Trump naar het sociaal overleg.

België

Een persoverzicht van collectieve akkoorden en open sociale conflicten.

Hervorming van de werkloosheidsreglementering

Het **Grondwettelijk Hof** ziet geen probleem in de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd. Het Hof vindt dat de argumenten van de vakbonden ontoereikend zijn om de uitvoering van de maatregel te schorsen. Het zal zich later buigen over de grond van de zaak, nl. de vraag tot vernietiging van de wet. ([VRT](#); [RTBF](#))

Sectoraal overleg

In het **paritair comité voor het beheer van gebouwen, de vastgoedmakelaars en de dienstboden** (PC 323) is een cao gesloten met een aanbeveling om de maaltijdcheques op ondernemingsniveau te verhogen. Daarnaast worden talrijke, kleinere extralegale voordelen verhoogd. ([ACLVB](#))

De onderhandelingen in de **paritaire comités 111 en 209** (metaal) worden op 23 januari terug opgestart. De vakbonden hebben de stakingsaanzegging met ingang van 15 januari geschorst. ([Agoria](#))

Openbare diensten

Vorig jaar waren er 16 stakingsdagen bij **Ivago**, de afvalophaler voor Gent. Donderdag 8 januari legden de werknemers het werk neer naar aanleiding van een administratieve vergissing die werknemers deden vrezen dat de hospitalisatieverzekering niet in orde was. ([VRT](#)) Van maandag 12 tot woensdag 14 januari ging het personeel (alweer) onaangekondigd niet aan de slag tegen een nieuwe prestatiebonus om ziekteverzuim te ontmoedigen. Het protest kwam er nadat bleek dat de schepen voor openbare netheid niet inging op de vraag van de vakbonden om te onderhandelen. ([VRT](#)) Burgemeester De Clercq profileert zich als bemiddelaar ([Nieuwsblad](#)). Drie personeelsleden werden opgevorderd om de veiligheid van de verbrandingsoven te

garanderen. Donderdag 15 januari hervatten de werknemers het. Werk ([Nieuwsblad](#)).

In Kortrijk is het busverkeer van **De Lijn** een hele dag ernstig verstoord geweest na een zware aanval op een buschauffeur tijdens de ochtendspits. Collega's legden spontaan het werk neer uit solidariteit. De vakbonden eisen versneld extra veiligheidsmaatregelen. ([WTV](#))

Ondernemingsoverleg

Artikel 31 van de [wet van 19 december 2025](#) (BS 30 december 2025) tot uitvoering van een versterkt terug naar werkbeleid in geval van arbeidsongeschiktheid heeft een impact op het ondernemingsoverleg. De wet bepaalt dat een nieuwe vermelding verplicht in het **arbeidsreglement** opgenomen moet worden, m.n. "de procedure voor het onderhouden van contact met arbeidsongeschikte werknemers bedoeld in artikel I.4-71/2 van de [codex over het welzijn op het werk](#) van 28 april 2017 (BS 2 juni 2017).

We citeren dat artikel.

Art. I.4-71/2.

- § 1. De werkgever neemt in het arbeidsreglement een procedure op voor het onderhouden van contact met arbeidsongeschikte werknemers, waarin ten minste het volgende is vastgelegd:

1° door wie de arbeidsongeschikte werknemer gecontacteerd zal worden;

2° de frequentie van het contact.

§ 2. Deze procedure maakt deel uit van een actief afwezigheidsbeleid dat tot doel heeft de terugkeer naar het werk in geval van arbeidsongeschiktheid te faciliteren en voor te bereiden.

Deze procedure beoogt in geen geval na te gaan of de afwezigheid van de werknemers om gezondheidsredenen gegrond is.

Commentaar.

- (1) *De codex betreffende het welzijn op het werk bevat alle uitvoeringsbesluiten van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk. De plicht tot vermelding bestaat al 30 jaar maar was betwistbaar omdat een koninklijk besluit dergelijke verplichting niet kan opleggen. Nu de wetgever de verplichting bevestigt is er geen twijfel meer. Alle werkgevers moeten een procedure tot wijziging van het arbeidsreglement opstarten, ten minste als die bepaling nog niet is opgenomen in het arbeidsreglement.*
- (2) *We zijn hier geconfronteerd met een onbegrijpelijke verplichting en wettelijk verzuim. De wetgever legt een onmogelijke resultaatsverbintenis op. Hoe kunnen partijen met de vrijheid van onderhandelingen verplicht worden om*

een akkoord te sluiten? Dat vele ondernemingsraden tot geen besluit zullen komen is voorspelbaar. De oplossing zou dan bestaan in een subsidiaire maatregel maar de wetgever heeft dit nagelaten.

Europa

Een overzicht, per land, van akkoorden en open conflicten met impact.

Nederland

Werkgeversvereniging AWWN meent twee tendensen in de loononderhandelingen waar te nemen. (1) Formeel: bijna vier op de tien cao-onderhandelingen stranden al voordat ze echt beginnen; vakbonden onderbreken het onderhandelingsproces met een 'laatste voorstel' of eindbod. (2) Inhoudelijk: vakbonden coördineren de lokale onderhandelingen; de centraal gestuurde looneisen hebben minder oog voor sectorspecifieke en bedrijfsmatige omstandigheden. ([AWVN](#))

Duitsland

De vakbond Ver.di verhoogt de druk op de collectieve onderhandelingen voor ambtenaren (2,2 mio werknemers) door 'Warnstreike' in hogescholen, ziekenhuizen, politie, brandweer, gevangenissen, wegenbouwadministratie enz. in zeven deelstaten. ([DGB](#))

Frankrijk

De **interprofessionele gesprekspartners** zijn verdeeld om te onderhandelen over besparingen in de werkloosheidsverzekering en over de hervorming van de pensioenen. Vakbonden twijfelen tussen voluntarisme en scepticisme. Werkgeversorganisaties zijn weigerachtig. ([clesdusocial](#))

Een staking van drie uren bij de champagnehuizen **Moët&Chandon en Veuve Clicquot** van LVMH op donderdag 7 januari. Het management had aangeboden om een eenmalige premie van 1.000 euro te betalen, nadat was aangekondigd dat de gebruikelijke jaarlijkse bonussen niet zouden worden uitgekeerd vanwege een daling van de verkoop. ([Marktscreener](#))

Sinds 9 oktober 2025 zijn de werknemers van **Teisseire** Crolles in staking tegen de sluiting van deze site. Ondertussen verbood de rechtbank van Grenoble Teisseire de productie van siropen te laten maken door een onderaannemer in Le Havre. De reden die de rechter inriep was dat de werkgever de CSE (comité social et économique) niet op voorhand geïnformeerd had. Vakbonden interpreteren dit vonnis als een verbod van onderaanneming om een staking te breken ([Ades](#))

Opnieuw staking van het personeel van het **Louvre** museum voor betere arbeidsvoorwaarden. ([Le Monde](#)).

Een staking van twee vakbonden voor hogere lonen verstoorde op 13 januari het **regionale spoorverkeer** in Île de France, Occitanie en Auvergne-Rhône-Alpes. ([20minutes](#))

Honderden zelfstandige **artsen**, in symbolische 'ballingschap' in België, hekelen het beleid van de regering-Lecornu en 'massale eisen'. ([Le Monde](#))

Vakbonden verzetten zich tegen de afschaffing van het **verbod van arbeid op 1 mei** in de kleinhandel. ([Batinfo](#))

Elders in de wereld

Een overzicht van tendenzen, bijzondere akkoorden of open conflicten buiten Europa. Soms zetten we een land in de kijker.

US

De politiek van de **Trump-administratie** tegenover de vakbonden krijgt meer en meer vorm. De *National Labor Relations Board*⁵ krijgt een nieuwe meerderheid, benoemd door Trump. Iedereen verwacht pro-werkgeversbeleidshervormingen en het terugdraaien van eerdere pro-vakbondregels ([Reuters](#)). Overheid en vakbonden zijn verwickeld in juridische procedures tegen andere maatregelen van de Trumpadministratie ([AFGE](#), [Polico](#), [Marylandmatters](#)). De VS trekt zich terug uit 66 organisaties van de VN maar blijft lid van de Internationale Arbeidsorganisatie ([MercoPress](#)).

Belangrijke staking in New York van het **verpleegpersoneel** van ziekenhuizen. 15.000 personen legden maandag het werk neer voor veilige arbeidsomstandigheden ([NYSNA](#)). De Gouverneur van New York riep de noodtoestand uit. ([Nurse](#)).

Indië

Een nationale conventie van werknemers, bijeengeroepen door tien centrale vakbonden (CTU's) samen met onafhankelijke sectorale federaties en verenigingen, heeft werknemers in heel India opgeroepen om deel te nemen aan een landelijke **algemene staking** op 12 februari 2026, tegen de implementatie van vier nieuwe arbeidscodes. ([Leftviews](#))

Venezuela

De **vrijheid van vereniging** en de vrijheid van onderhandelingen staan onder druk. Vakbondswerk wordt gecriminaliseerd. 50 Venezolaanse vakbonden verenigden zich om zich te verdedigen ([TribunaPopular](#)).

⁵ De National Labor Relations Board (NLRB) is een onafhankelijk agentschap van de federale overheid van de Verenigde Staten dat de Amerikaanse arbeidswetgeving handhaaft met betrekking tot collectieve onderhandelingen en oneerlijke arbeidspraktijken (Wikipedia).

De Internationale Arbeidsorganisatie klaagt sinds jaren de situatie aan ([CNV](#)).

Nr. 2026/01: van 27/12/2025 tot 08/01/2026

De aanzegging van de spoorbonden om gedurende een week te staken tast de grenzen van het stakingsrecht aan.

België

Een persoverzicht van akkoorden en open conflicten.

Brussels Airport.

Zeven stakingsdagen in 2025 hebben ervoor gezorgd dat 2.395 vluchten niet konden opstijgen of landen en doorkruisten de reisplannen van 330.000 passagiers. ([Nieuwsblad](#))

Gevangeniswezen

ACOD kondigde op 27 december een staking aan vanaf 4 januari in de gevangenis van Hasselt. De aanzegging werd opgeschorst tot 7 januari. De aanleiding is de hoge werkdruk. ([VRT](#)) De stakingsdreiging in de gevangenis van het Brusselse Haren kon afgewenteld worden. ([VRT](#))

Brusselse brandweer

Twee op de drie brandweerlieden staakten op oudejaarsavond om het personeelstekort aan te klagen. Het Rode Kruis liet weten bij te springen. ([VRT](#) en [RTBF](#))

Spoorwezen

Vakbonden kondigen een staking van het spoor aan van 26 tot en met 30 januari omdat volgens hen de vele gesprekken over de pensioen-hervorming niets opleverden. ([VRT](#))

Commentaar.

Dit is geen strijd tussen de directie en de spoorweglieden, wel tussen de bevoegde minister Jan Jambon en de vakbonden. Deze regering gooit de knuppel in de machtsverhoudingen. Het lijkt erop dat vakbonden meer staken naarmate ze minder macht hebben.⁶ Zij spelen met het imago dat enkele duizenden bevoorrechte werkers het leven van 340.000 pendelaars gedurende een ganse week verzuren. Meer zelfs. Zij nemen het risico dat een debat op gang komt over disproporzionele stakingen. Dit zijn stakingen waar de verhouding tussen de belangen van de stakers en de gevolgen van de ontwrichting van een systeem voor derden zoek is geraakt. De cijfers van het effect van de spoorstakingen en die van Brussels Airlines (zie hierboven) veroorzaken verontwaardiging. De stap is klein naar het discours van misbruik van het stakingsrecht. Het zal op een punt

⁶ We zouden kunnen spreken van de val van Thucydides, een Griekse generaal en geschiedschrijver uit de 5^e eeuw voor Christus. Zijn theorie luidt dat verwarring en risico op oorlog toenemen naarmate een stijgende macht een heersende macht dreigt te verdringen.

komen dat politici, advocaten en rechters bij onze Noorderburen gaan kijken hoe rechters stakingen kunnen verbieden.

Europa

Een overzicht, per land, van akkoorden en open conflicten met impact.

Nederland

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft een [jaaroverzicht 2025](#) van de **cao-afspraken** gepubliceerd. (

Zoals gemeld in het jaaroverzicht 2025 stegen de **cao-lonen in de particuliere bedrijven** met 5,3% in 2025. Tussen 2020 en 2025 zijn de lonen even hard gestegen als de consumenten-prijzen (25%) ([SVsalaris](#))

Een uitspraak van de Ondernemingskamer over de samenstelling van de Raad van Toezicht van **FNV** heeft bijgedragen tot de oplossing van de impasse van het veranderingsproces waarin de vakbond nu al een jaar mee zit. ([FNV](#)) Toch zijn er vragen over de link tussen de leden van de Raad van Toezicht en het consultancybureau dat het veranderingsproces begeleidt (Steve Smit op LinkedIn).

FNV beroept zich op de EU-richtlijn inzake adequate minimumlonen van 2022 om een **minimumloon** van 18 euro per uur te eisen. ([FNV](#))

bij Heidelberg Materials (beton en cement) in Rotterdam wordt voor de 2de keer het werk neergelegd na vastlopen cao-gesprekken over vakbondseis van 6 % en tegenbod dat volgens de vakbond lager was dan 3 %. ([FNV](#))

Frankrijk

De administratie (DGT en DARES) publiceerde een **jaaroverzicht van het sociaal overleg in 2024**. Op interprofessioneel niveau tekenden de sociale partners 11 teksten. 89 procent van de 230 sectorale instellingen hebben het jaar afgesloten met een akkoord. ([travail-emploi](#))

Stadsartsen en klinieken begonnen maandag een stakingsbeweging, die volgens de vakbonden zeer goed worden gevolgd. Zij willen de verschillende maatregelen uit de begroting van de sociale zekerheid 2026 aan de kaak stellen. ([LeMonde](#))

Ierland

Bij Covalen, die onder meer werkt voor Meta, werd gestaakt tegen een herstructurering met mogelijk verlies van 420 jobs ([Irish Times](#))

Portugal

Werkgeversassociaties en vakbond van de **horeca** hebben een akkoord bereikt om de lonen te verhogen met 5% vanaf 1 januari 2026. ([PortugalNews](#))

Op de laatste dag van het jaar heeft het National Syndicate of Workers in Services and Public Entities een stakingsaanzegging betekend die alle acties van alle **gezondheidswerkers** tijdens gans het jaar 2026 dekt. ([Portugalresident](#)).

Luchtvaart

KLM heeft op oudjaarsdag bekendgemaakt dat het een nieuwe cao voor het cabinepersoneel heeft afgesloten met de drie vakbonden VNC, FNV Cabine en De Unie. De cao geldt voor twee jaar en voorziet in een loosverhoging van 3,25% naast een eenmalige premie van €750.

([Upinthesky](#))

Elders in de wereld

Een overzicht van bijzondere akkoorden of open conflicten buiten Europa.

Vietnam

In een artikel over het collectief overleg in Vietnam ([Vietnam.vn](#)) lezen we dat de vakbondskoepel een rating geeft aan de cao die de lokale vakbonden sluiten met werkgevers.